

Tỷ lệ hút thuốc lá trong thanh, thiếu niên gia tăng, Bộ Tài chính đề xuất tăng thuế tiêu thụ đặc biệt

11:35 09/03/2023

Giá thuốc lá rẻ làm tăng khả năng tiếp cận và mua thuốc lá của thanh thiếu niên và người nghèo, giảm hiệu quả của công tác phòng chống tác hại của thuốc lá. Chính vì vậy, Bộ Tài chính đang lấy ý kiến về đề nghị xây dựng dự án Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt sửa đổi.

Theo khuyến cáo của Tổ chức Y tế thế giới, sử dụng thuốc lá là nguyên nhân gây ra hơn 8 triệu ca tử vong trên toàn cầu mỗi năm. Hút thuốc lá là một yếu tố làm tăng nguy cơ mắc các bệnh nhiễm trùng đường hô hấp và làm tăng mức độ nghiêm trọng của các bệnh về đường hô hấp.

Việt Nam là một trong 15 nước hút thuốc lá nhiều nhất trên thế giới và là quốc gia đứng thứ ba trong khu vực ASEAN có số người trưởng thành hút thuốc lá cao nhất, chỉ sau Indonesia và Philippines. Cùng với ảnh hưởng không tốt đến sức khỏe, sử dụng thuốc lá gây ra các tổn thất về kinh tế và là một trong những nguyên nhân của sự nghèo đói.

Ảnh minh họa.

Đánh giá thực trạng sử dụng thuốc lá trong thanh thiếu niên, Phó Giáo sư, Tiến sĩ Lương Ngọc Khuê, Cục trưởng Cục Quản lý khám chữa bệnh, Giám đốc Quỹ Phòng, chống tác hại thuốc lá, Bộ Y tế cảnh báo: Tỷ lệ hút thuốc lá điện tử trong thanh, thiếu niên Việt Nam đang gia tăng nhanh chóng.

Các chuyên gia y tế đã chỉ ra 25 căn bệnh liên quan đến sử dụng thuốc lá như: Đột quỵ, mạch vành, bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính, ung thư phổi. Đặc biệt, tổn thất kinh tế cho điều trị 05 nhóm bệnh liên quan đến sử dụng thuốc lá, mất khả năng lao động và tử vong sớm ở Việt Nam là khoảng 24.000 tỷ đồng, tương đương mất gần 1% GDP.

Trong khi đó, tại Việt Nam, thuế tiêu thụ đặc biệt với thuốc lá đang áp dụng là thuế tỷ lệ ở mức 75% tính trên giá xuất xưởng (giá bán ra của nhà sản xuất hay nhập khẩu). Tỷ lệ này tính theo giá bán lẻ chỉ chiếm khoảng 38%.

Khi thuế thuốc lá thấp làm giá thuốc lá bán ra rẻ. Theo tính toán của WHO, giá trung bình của một bao thuốc lá hai mươi điếu có xu hướng giảm (12.101 đồng Việt Nam/bao năm 2015 xuống mức 11.848 đồng Việt Nam/bao năm 2020 sau khi đã hiệu chỉnh lạm phát). Giá thuốc lá rẻ làm tăng khả năng tiếp cận và mua thuốc lá của thanh thiếu niên và người nghèo, giảm hiệu quả của công tác phòng chống tác hại của thuốc lá.

Do thu nhập tăng nhanh hơn mức tăng giá thuốc lá (tức là thuốc lá trở nên rẻ đi tương đối so với thu nhập) nên sức mua thuốc lá của người dân đã tăng lên nhiều trong những năm qua. Từ năm 2007 đến 2020, thu nhập danh nghĩa theo

đầu người đã tăng gấp 3,7 lần trong khi giá thuốc lá chỉ tăng gấp 1,9 lần. Như vậy, việc sử dụng thuốc lá, cần được tiếp tục kiểm soát hơn nữa và lộ trình tăng thuế tiêu thụ đặc biệt trong thời gian vừa qua vẫn chưa đạt mục tiêu giảm sử dụng như đã đề ra.

Bộ Tài chính cho rằng, việc điều chỉnh mức thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt đối với một số mặt hàng có hại cho sức khỏe hướng tới mục tiêu hạn chế tiêu dùng đối với một số mặt hàng này; khuyến khích sản xuất, sử dụng mặt hàng thân thiện với môi trường, đồng thời góp phần đảm bảo thu ngân sách Nhà nước.

Thiên Trường (T/h)